

Ο απόστολος Τυχικός (8 Δεκεμβρίου)

Ανάμεσα στις άγιες μορφές, που δούλεψαν σκληρά για να στεριώσει στο νησί μας η Εκκλησία του Χριστού, είναι κι ο απόστολος Τυχικός.

Το όνομά του δεν συμπεριλαμβάνεται στον κύκλο των εβδομήκοντα. Όμως αυτό δεν εμποδίζει τον ιερό συναξαριστή να Τον εγκωμιάζει με τούτα τα λόγια:

Μη τον τυχόντα Τυχικόν τούτον νόει. ούτος γαρ εις πέφυκε των Αποστόλων. Αδελφέ μου, μη θελήσεις να θεωρήσεις ένα τυχαίο πρόσωπο τον Τυχικό. Γιατί αυτός είναι ένας από τους αποστόλους.

Για τον ζηλωτή αυτόν εργάτη του Ευαγγελίου χαράσσονται κι οι γραμμές, που ακολουθούν.

Από τα ολίγα γενικά και αόριστα που κατορθώσαμε να συλλέξουμε από διάφορες πηγές για τον βίο του αγίου αυτού αποστόλου, καταλήγουμε στο συμπέρασμα, πως ο Τυχικός καταγόταν από τη Ρωμαϊκή επαρχία της Ασίας. Σάν συνοδό και συνεργάτη του αποστόλου Παύλου τον συναντούμε περί το τέλος της τρίτης του Παύλου αποστολικής περιοδείας. Όπως γνωρίζουμε, κατά την περιοδεία αυτή, που κράτησε τρία χρόνια, από το 54-57 μ.Χ. ο θείος απόστολος με κέντρο την Έφεσο επισκέφθηκε πολλές πόλεις της Μ. Ασίας. Περί το τέλος του τρίτου έτους της παραμονής του στην Έφεσο, από το φούντωμα της χριστιανικής πίστεως, ξέσπασε σ' αυτή μια μεγάλη ταραχή με αίτιο κάποιο αργυροκόπο (αργυροτεχνίτη) ονομαζόμενο Δημήτριο.

Ο άνθρωπος αυτός έφτιαχνε με ασήμι μικρούς ναούς, ομοιώματα του ναού της Εφεσίας Αρτέμιδος. Με τη δραστηριότητα όμως του Παύλου και το κήρυγμα του, που συνοψιζόταν στο ότι οι θεοί, που κατασκευάζονται από χέρια ανθρώπινα, είναι θεοί ψεύτικοι, η επιχείρηση αυτή έπεσε αρκετά. Μπροστά στις δυσμενείς επιπτώσεις που είχε τούτο το γεγονός, κάποια μέρα ο Δημήτριος, αφού κάλεσε κοντά του όλους τους εργάτες και τεχνίτες που απασχολούντο στην εργασία του, τους ξεσήκωσε ενάντια στον Παύλο:

- Άνδρες, τους είπε: Όπως ξέρετε, από την εργασία μας αυτή βγαίνει το ψωμί και τα έξοδα της οικογένειάς μας. Με το κήρυγμα αυτού του ανθρώπου, όχι μόνο στην Έφεσο, αλλά και σε όλη την Ασία πολλοί έχουν εγκαταλείψει τη θρησκεία μας. Έτσι δεν κινδυνεύει μόνο η δουλειά μας από ξεπεσμό και διάλυση, αλλά κινδυνεύει κι ο ναός της μεγάλης μας προστάτιδας να μη λογαριάζεται πια από κανένα.

Τα λόγια του αργυροκόπου, όπως ήταν επόμενο, ξεσήκωσαν όχι μόνο τους εργάτες του, αλλά και μεγάλο πλήθος της Εφέσου. Για πολλές ώρες η πόλη είχε γίνει ανάστατη. Όλοι ζητούσαν να συλληφθεί ο Παύλος και να θανατωθεί. Πολλοί πέρασαν από τα μέρη που συνήθιζε να παραμένει ο απόστολος και τον ζητούσαν. Ευτυχώς δεν τον βρήκαν και στο τέλος κατέληξαν στο θέατρο της πόλεως. Εκεί επί ώρες φώναζαν διάφορα συνθήματα και προ παντός τη φράση: «Μεγάλη η Άρτεμις Εφεσίων». Η κατάσταση ήταν, στ' αλήθεια, εκρηκτική. Κάποια στιγμή παρουσιάστηκε ο πρώτος υπάλληλος της πόλεως, ο γραμματέας

να πούμε, κι αφού συνέστησε στο πλήθος να σιωπήσει, μίλησε σ' αυτό με πολλή μαεστρία και πέτυχε να το διαλύσει. Ο Παύλος όλες αυτές τις ώρες έμενε κρυμμένος σε κάποιο σπίτι. Όταν αργότερα αποκαταστάθηκε η ησυχία, ο θεός απόστολος, αφού προσκάλεσε τους χριστιανούς κοντά του και τους ενίσχυσε, τους αποχαιρέτησε και πήρε τον δρόμο για τη Μακεδονία, που ήθελε πολύ να πάει για να ξαναϊδέι τους εκεί πιστούς. Περιήλθε διάφορες πόλεις, μετά προχώρησε και «ήλθεν εις την Ελλάδα», δηλαδή κατέβηκε στην Αχαΐα (Πελοπόννησο) και πάλιν επέστρεψε δια ξηράς στη Μακεδονία, επειδή πληροφορήθηκε πως οι Ιουδαίοι των Κεγχρεών είχαν αποφασίσει να τον δολοφονήσουν. Από τη Μακεδονία κατέβηκε στην Τρωάδα - Τροία, κι από εκεί ανέλαβε μεγάλο ταξίδι προς την Ασία. Εδώ στην Τροία, σαν έφτασε ο Παύλος, βρήκε διάφορους πιστούς συνεργάτες να τον περιμένουν. Ανάμεσα σ' αυτούς ήταν ο Σώπατρος από τη Βέροια, ο Αρίσταρχος και ο Σεκούνδος από τη Θεσσαλονίκη, ο Γάιος και ο Τιμόθεος από τη Δέρβη της Μ. Ασίας και ο Τυχικός και ο Τρόφιμος που καταγόντουσαν από τα μέρη της Ασίας. Όλοι αυτοί είχαν πάει νωρίτερα στην Τρωάδα και τον περίμεναν. Μ' αυτούς ανέλαβε ο ακούραστος απόστολος το ταξίδι του προς τις διάφορες πόλεις της Ασίας.

Τώρα, που βρήκε τα πρόσωπα αυτά, ειδικά τον άγιο Τυχικό, για τον οποίο ενδιαφερόμαστε, και πως αυτός κλήθηκε στο Ευαγγέλιο, δεν γνωρίζουμε. Αυτό που γνωρίζουμε είναι πως από την Ασία τον ψάρεψε μαζί με τον Τρόφιμο και πως κι οι δύο υπήρξαν ζηλωτές συνοδοί του.

Συνοδός, λοιπόν, του Παύλου ο Τυχικός, μα και ο Τρόφιμος. Ακούραστοι συνοδοί. Πόσος ζήλος και πόση φλόγα έκαie στις καρδιές τους για τη δόξα του Χριστού, ώστε οι άνθρωποι αυτοί να παίζουν κάθε στιγμή και ώρα, όπως είδαμε, το κεφάλι κορώνα γράμματα! «Ω! και να είχαμε οι σημερινοί ορθόδοξοι χριστιανοί κάτι από τον φλογερό ζήλο των εργατών αυτών του Ευαγγελίου, που λεγόντουσαν Τυχικοί και Τρόφιμοι, πόσο διαφορετικός θα ήταν σήμερα ο κόσμος!

Πιστός συνεργάτης και ακόλουθος του μεγάλου αποστόλου Παύλου, λοιπόν, ο Τυχικός. Μαζί του στις επιτυχίες και τις χαρούμενες στιγμές.

Μαζί του όμως και στους πιο μεγάλους κινδύνους. Τους κινδύνους που αντιμετώπιζε από τα όργανα του Σατανά στις συνεχείς του αποστολικές περιοδείες. Μαζί του και σ' αυτή τη φυλακή της Ρώμης. Χαρά του να διακονεί και να εξυπηρετεί το έργο του Κυρίου. Στόν Τυχικό επαναπαύεται και προσβλέπει ο γηραιός απόστολος στις ποικίλες ανάγκες που αντιμετωπίζει. Στον Τυχικό αναθέτει την υπεύθυνο αποστολή να μεταφέρει και να επιδώσει με ασφάλεια τις επιστολές του προς τους πιστούς της Εφέσου, των Κολοσσών και της Α' προς τον μαθητή του Τιμόθεο.

Με πόση συγκίνηση γράφει ο στοργικός απόστολος προς τους Εφεσίους (στ', 21-22) τούτα τα λόγια: «Ίνα δε ειδήτε και υμείς τα κατ' εμέ, τι πράσσω, πάντα υμίν γνωρίσει Τυχικός ο αγαπητός αδελφός και πιστός διάκονος εν Κυρίω όν έπεμψα προς υμάς εις αυτό τούτο, ίνα γνώτε τα περί ημών και παρακαλέση τάς καρδιάς υμών». Για να μάθετε δε κι εσείς τα ιδικά μου νέα, να γνωρίσετε δηλαδή τι κάμνω και πως περνώ τις ημέρες μου εδώ στη φυλακή για τη διάδοση του Ευαγγελίου, σας στέλλω τον Τυχικό. Ο αγαπητός μου αυτός αδελφός και πιστός διάκονος στο έργο του Κυρίου, θα σας τα καταστήσει όλα γνωστά. Αυτός θα σας παρηγορήσει και θα στηρίξει τις καρδιές σας, που είναι θλιμμένες εξ αιτίας της φυλακίσεως μου.

Μεγάλη στοργή και ασύγκριτη αγάπη αποπνέουν τούτα τα λόγια του θείου Παύλου... «Αγαπητός αδελφός και πιστός διάκονος εν Κυρίω» ο Τυχικός. Είναι αδελφός μου λέγει ο Τυχικός, γιατί έχουμε τον ίδιο Πατέρα, τον Πανάγαθο Θεό. Με το άγιο Βάπτισμα μας υιοθέτησε και μας έκαμε κατά χάριν παιδιά Του. Είναι και «πιστός διάκονος», γιατί υπηρετεί πιστά στο θέλημα του Κυρίου και την εξάπλωση του ευαγγελικού κηρύγματος. Στην επιστολή προς τους Κολασσαείς προσθέτει και τις λέξεις «σύνδουλός μου». Είναι ο Τυχικός και σύνδουλός μου, γιατί κι οι δύο μας έχουμε ένα Κύριο και ένα Θεό. Και οι δύο μας δουλεύουμε στον ίδιο πνευματικό αμπελώνα και στον ίδιο αγρό.

Οποίο μεγαλειώδη τίτλο τιμής για τον ειλικρινή συνεργάτη του φλογερού αποστόλου αποτελούν τα κολακευτικά τούτα λόγια. Και μόνο αυτά γραμμένα από το χέρι του θείου Παύλου, ο οποίος ζει και αγωνίζεται μονάχα για τη δόξα του Χριστού, αλλά και τη σωτηρία του κάθε ανθρώπου, είναι αποδεικτικά της ξεχωριστής και ιδιάζουσας θέσης, που κατέχει στην πρώτη εκκλησία η προσωπικότητα του πιστού και πρόθυμου διακόνου του Ευαγγελίου, του αγίου Τυχικού.

Και πολύ δίκαια. Γιατί ο Τυχικός με πολύ ενθουσιασμό ανέλαβε το έργο της διαδόσεως του Ευαγγελίου ακολουθώντας με ζήλο τον απόστολο των Εθνών Παύλο στις περιοδείες του. Αλλά και πάντα πρόθυμος να τον εξυπηρετήσει, όπου τον ήθελε αυτός καλέσει. «Όταν πέμψω Αρτεμάν προς σε ή Τυχικόν, σπούδασαν ελθεῖν προς με εις Νικόπολιν εκεί γαρ κέκρικα παραχειμάσαι» (Τίτ. γ', 12). Αυτά γράφει ο Παύλος προς τον απόστολο και συνεργάτη του Τίτο. Κι οι οδηγίες αυτές δείχνουν την εμπιστοσύνη του μεγάλου αποστόλου προς τον ακόλουθο και βοηθό του Τυχικό, που είναι συνεργός και συνέκδημος του σκεύους αυτού της εκλογής του Κυρίου. Συνεργός και συνέκδημος αλλά και διεκπεραιωτής πολλών εμπιστευτικών αποστολών. Όταν ο απόστολος Μάρκος μετά το μαρτύριο του θείου του αποστόλου Βαρνάβα έφυγε απ' την Κύπρο, πέρασε απ' την Αλεξάνδρεια και κατέληξε στη Ρώμη για να συναντήσει τον πολύπειρο και φυλακισμένο απόστολο. Με την ευλογία του Θεού η συνάντηση πραγματοποιήθηκε γρήγορα. Οι δύο απόστολοι, αφού αντάλλαξαν ασπασμό χριστιανικής αγάπης άρχισαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον να συνομιλούν για την κατάσταση της Εκκλησίας στην Κύπρο. Κατά τη συνομιλία αυτή, μεταξύ των άλλων, ο Μάρκος αποκάλυψε στον φλογερό απόστολο το μαρτυρικό τέλος του φίλου του αποστόλου Βαρνάβα και του φανέρωσε πως στην Κύπρο δεν ήταν άλλος απόστολος, για να συνεχίσει το έργο τους. Η πληροφορία αυτή ανησύχησε τον γηραιό απόστολο, που έσπευσε αμέσως να στείλει στο πολύπαθο νησί τους συνεργάτες του Τυχικό, Επαφρά και μερικούς άλλους. Η ομάδα αυτή, σαν έφτασε στην Κύπρο, έσπευσε να συναντηθεί με τον Ηρακλείδιο που βρισκόταν στην Ταμασό και να του επιδώσει σχετική επιστολή. Στην επιστολή αυτή ο Παύλος λέγεται πως συνιστούσε στον πιστό μαθητή του να εγκαταστήσει τον Επαφρά επίσκοπο στην Πάφο, τον Τυχικό στη Νεάπολη, δηλαδή τη Λεμεσό, και τον Αυξίβιο στους Σόλους, πράγμα το οποίο και έκαμε.

Ο απόστολος Τυχικός υπήρξε ένας δόκιμος εργάτης του Ευαγγελίου του Χριστού, που με προθυμία δέχθηκε το κήρυγμα για τον Εσταυρωμένο Ιησού. Τον αγάπησε με όλη του την καρδιά κι αψηφώντας κάθε κίνδυνο κινείται παντού για να το προσφέρει και σ' άλλους. Μαζί με τον θείο Παύλο μπορεί κι αυτός να λέγει: «Οδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνους ποταμών, κινδύνους ληστών, κινδύνους εκ γένους, κινδύνους εξ εθνών, κινδύνους εν πόλει, κινδύνους εν ερημία, κινδύνους εν θαλάσση, κινδύνους εν ψευδαδέλφοις...» (Β' Κορ. ια', 26).

Υπηρέτησα τον Κύριο με μακρές οδοιπορίες πολλές φορές, με κινδύνους από ποτάμια και μάλιστα κατά τον χειμώνα που επλημμύριζαν.

Αντίκρουσα πολλούς κινδύνους από ληστές, κινδύνους από τους ομοεθνείς μου Εβραίους, κινδύνους από εθνικούς και ειδωλολάτρες, κινδύνους μέσα από τις πόλεις, κινδύνους μέσα σε έρημους τόπους, κινδύνους στη θάλασσα, κινδύνους από μέρους ψευδαδελφών, που υποκρίνονταν ότι είναι χριστιανοί. Σαν ένας γνήσιος εργάτης του Ευαγγελίου ανέλαβε κι αυτός με φλόγα στην καρδιά και συνέπεια και σύνεση το έργο της πανανθρώπινης σωτηρίας. Αντιμετώπισε διωγμούς και εξευτελισμούς. Εν τούτοις ποτέ δεν εδειλίασε. Ούτε μετανόησε γιατί ανέλαβε τέτοιο βαρυσήμαντο έργο. Άλλωστε το γνώριζε αυτό. Το προείπε ο ίδιος ο Κύριος με τούτα τα λόγια: «Ίδού εγώ αποστέλλω υμάς ως πρόβατα εν μέσσω λύκων» (Ματθ. Γ, 16). «Ει εμέ εδίωξαν και υμάς διώξουσιν» (Ίωάν. ιε', 20)• και «έσεσθε μισούμενοι υπό πάντων δια το όνομα μου» (Ματθ. ι', 22). Το γνώριζε.

Πολλές φορές το δοκίμασε σαν βρισκόταν με τον δάσκαλο του και το άκουσε. Όμως καμιά δύναμη δεν μπόρεσε να του κάμψει τη θέληση. Οπλισμένος με ακατάβλητη αυταπάρνηση και καρτερία κι υπομονή συνεχίζει πιστός μέχρι θανάτου το ποιμαντικό του έργο στην Κύπρο. Σ' ένα τόπο σαν και το νησί μας, που η λατρεία της ακολασίας στο πρόσωπο της θεάς της σαρκολατρίας, της Αφροδίτης, βασιλεύει, ο πιστός εργάτης του Ευαγγελίου της αρετής και της χριστιανικής τελειώσεως κινείται παντού. Με αποφασιστικότητα μοναδική και όπλο ακαταμάχητο τον λόγο του Θεού πετυχαίνει να κρημνίσει της αθεΐας τα πυργώματα και να διαδώσει όπου πήγε την αλήθεια.

Ο απόστολος Τυχικός μετά που διεκπεραίωσε την αποστολή του στην Κύπρο, επέστρεψε και πάλι κοντά στον απόστολο Παύλο. Μετά δε τον μαρτυρικό θάνατο του θείου αυτού αποστόλου κατά μια παράδοση ο Τυχικός χρημάτισε επίσκοπος της Χαλκηδόνος, μιας πόλεως της Βιθυνίας της Μικράς Ασίας.

Εκεί στο χωριό της Πάφου, τα Μέσανα του διαμερίσματος Κελοκεδάρων, που βρίσκεται κι ο ναός του κτισμένος στα ερείπια ενός πολύ παλαιού, που δεν φαίνονται δυστυχώς σήμερα ούτε τα σημάδια του, κατά μήκος του δρόμου προς το χωριό Σαλαμιού σώζονται ακόμη τρεις ελιές, που κατά την παράδοση βλάστησαν από τα ελαιοκάρφη, που έρριψαν οι απόστολοι, όταν περνούσαν από εκεί και έτρωγαν ελιές. Στον ναό του μικρού αυτού χωριού είναι δύο εικόνες του αγίου Τυχικού. Μια πολύ παλαιά και μια κάπως νεώτερη με ημερομηνία αγιογραφίσεως το 1830.

Οι εικόνες αυτές πόσα στ' αλήθεια πρέπει να μας θυμίζουν και πόση ευγνωμοσύνη θα πρέπει να πλημμυρίζει την ψυχή μας στο αντίκρισμά τους. Το μαρτυρικό νησί μας, χάρη στο έργο όλων αυτών των φλογερών εργατών του Ευαγγελίου, που έσπειραν στις καρδιές των προγόνων μας τον θείο σπόρο, συνεχίζει μέχρι σήμερα τον δρόμο της υψηλής αποστολής του και κρατά με καύχηση τον τιμητικό τίτλο του. **«Νήσος των Αγίων η Αγία Νήσος».**

Η τιμή αυτή δημιουργεί σ' εμάς και τις ανάλογες υποχρεώσεις. «Ου καταισχύνω όπλα τα ιερά», έλεγαν οι νέοι των Αθηνών στον όρκο τους, όταν έπαιρναν τα όπλα τους. Άς μη ντροπιάσω ποτέ την καταγωγή μου και τις ελληνοχριστιανικές ρίζες μου, ας λέμε κι εμείς σήμερα. «Είμαστε απόγονοι μαρτύρων μέσα μας τρέχει ηρώων αίμα» τονίζει ο Ίων Δραγούμης. Αν το νησί μας παρέμεινε μέχρι σήμερα νησί Ελληνικό, παρέμεινε χάρη στην Ορθοδοξία

μας. Αυτόν τον πολύτιμο θησαυρό ας προσέξουμε όλοι σήμερα σαν κόρη οφθαλμού. Το απαιτούν οι άγιοι μας. Μας το ζητά ο άγιος Τυχικός. Το θέλει ο Χριστός μας. Το επιβάλλει κι αυτό το συμφέρον μας. Να το ξαναπούμε; Το απαιτούν οι άγιοι μας και το παράδειγμα του αποστόλου Τυχικού, του οποίου είθε οι πρεσβείες προς τον Σωτήρα Χριστό να χαρίζουν στον καθένα μας «πάν δώρημα Του τέλειον». Σ' αυτόν ας ψάλλουμε κι εμείς με όλη τη δύναμη της ψυχής μας: Απόστολε του Σωτήρος Πανεύφημε, το δοχείον της πίστεως, υιέ παρακλήσεως, η γαλήνη των χει μαζόμενων, απαύστως εν τη μνήμη σου παρρησίαν έχων, Τυχικέ πανασοίδιμε, ικέτευε εν ειρήνη φυλαχθήναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Αμήν.

Απολυτίκιο

Ἦχος γ'

Απόστολε άγιε Τυχικέ, πρέσβευε τω ελεήμονι Θεώ, ίνα πταισμάτων άφεσιν, παράσχη ταίς ψυχαίς ἡμῶν.

Ἐτερον απολυτίκιο

(ποιηθέν υπό του αειμνήστου διδασκάλου Χ. Παπαδοπούλλου)

Ἦχος α'.

Του λίθου σφραγισθέντος...

Του Παύλου μαθητής και ακόλουθος υπάρχων, τον καλόν αγώνα της πίστεως χαίρων ηγωνίσω, υψών αληθείας τον πυρσόν και έθνεσι παρέχων φωτισμών. Δια τούτο, Πανσεβάσμιε Τυχικέ, τιμώντές σε νυν βοώμεν. Χαίρε Χριστού, ω σκεύος εκλεκτών, χαίρε Θεού απόστολε, ω και πρέσβευε δωρήσασθαι πάσι την λύτρωσιν.